

राष्ट्रीय आयुष अभियानांतर्गत वार्षिक कृती आराखडयामध्ये (SAAP) आयुष औषधी खरेदीकरीता उपलब्ध निधीतून राज्यातील आरोग्य संस्थांना आयुर्वेदिक, युनानी व होमिओपॅथी औषधी खरेदीकरीता प्रशासकीय मान्यता मिळण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन**  
**सार्वजनिक आरोग्य विभाग**  
**शासन निर्णय क्रमांक: प्रशामा-०९१९/प्र.क्र.४९८/आरोग्य-७**  
१० वा मजला, गो. ते. रुग्णालय संकूल इमारत,  
नवीन मंत्रालय, मुंबई - ४००००१.  
दिनांक : २७ नोव्हेंबर, २०१९.

**वाचा :-**

आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांचे पत्र क्र. राआसो/आयुष/राष्ट्रीय आयुष अभियान/औषधी खरेदी प्रस्ताव /प्रशामा/५६१८७-८८/ २०१९, दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०१९.

**प्रस्तावना:-**

राष्ट्रीय आयुष अभियानाच्या वार्षिक कृती आराखडयामध्ये सन २०१४-१५ व २०१७-१८ या आर्थिक वर्षात (SAAP) आयुष औषधी खरेदीकरीता निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे. त्यानुषंगाने सन २०१९-२० वर्षात राज्यभरातील आरोग्य संस्थांना आवश्यक असलेल्या आयुर्वेदिक, युनानी व होमिओपॅथी औषधी अंदाजित रु.२२.११ कोटी रकमेची खरेदी करण्याबाबत प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

**शासन निर्णय :-**

सन २०१४-१५ व २०१७-१८ या आर्थिक वर्षाच्या राष्ट्रीय आयुष अभियानाच्या वार्षिक कृती आराखडयामध्ये (SAAP) औषधी खरेदी करण्याकरीता रु.२३३४.४८ लक्ष इतके अनुदान उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे. सदर अनुदानातून आवश्यक औषधी खरेदी करण्याकरीता आयुष संचालनालय स्तरावरून सन २०१८-१९ मध्ये रु.१२२.०० लक्ष निधी जिल्ह्यांना वितरीत करण्यात आलेला आहे. उर्वरित रु.२२१२.४८ लक्ष इतक्या अनुदानातून जिल्ह्यांकडून प्राप्त झालेली मागणीच्या अनुषंगाने अनुदानाच्या मर्यादेत आवश्यक असणाऱ्या आयुर्वेदिक, युनानी व होमिओपॅथी औषधांची खरेदी अंदाजित रु.२२११.८९ लक्ष रकमेची करण्याकरीता शासनाकडील प्रशासकीय मान्यता मिळणेस्तव प्रस्ताव सादर

करण्यात आलेला आहे. सदर प्रस्तावास आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांची मान्यता आहे. सदर वस्तुस्थिती विचारात घेता, आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी प्रस्तावित केल्यानुसार सन २०१४-१५ व २०१७-१८ या आर्थिक वर्षाच्या राष्ट्रीय आयुष अभियानाच्या वार्षिक कृती आराखडयामध्ये (SAAP) औषधे खरेदीसाठी उपलब्ध असलेल्या रु.२२१२.४८ लक्ष इतक्या अनुदानातून राज्यभरातील आरोग्य संस्थेमधील वार्षिक मागणीस अनुसरून आयुष अंतर्गत रुग्णसेवेसाठी आवश्यक असणाऱ्या एकूण अंदाजित रु.२२११.८९ लक्ष रकमेच्या खालील विवरणपत्रातील आयुर्वेदिक, युनानी व होमिओपॅथी औषधे खरेदी पुढील अटीच्या अधीन राहून खरेदी करण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे:-

परिशिष्ट-अ					
Ayurvedic Medicine List					
Sr. No.	Medicine Name	Packing	Rate (In Rs.)	Total Qty.	Total Amt. (In Rs.)
1	Abhayarishta	200 ML	48.6	27390	1331154
2	Abhyaadi Modak	100 TAB	50	1086	54300
3	Ajamoda churna	1 Kg	750	1578	1183500
4	Amalaki churna	1 Kg	407	6296	2521772
5	Amrutarishta	200 ml	36.5	26910	982215
6	Anu Taila	5 ML	14.9	38490	573501
7	arimedadi taila	10 ML	16.1	3000	48300
8	Arjunarishta	200 ML	42.5	3000	127500
9	Arogyavardhini	10 gm	46.8	414600	19403280
10	Arsha kuthara Rasa	5 GM	13.6	85360	1160896
11	Ashokarishta	200 ML	49	33150	1624350
12	Ashwagandha churna	1 Kg	500	4938	2469000
13	Avipattikar churna	1 Kg	512	4369	2236928
14	Bakuchi taila	50 ML	22	12350	271700
15	Chandan bala lakshadi taila	50 ML	80.9	8940	723246
16	Chandanasava	200 ML	46	17780	817880
17	Chandraprabha Vati	5 GM	22.7	414300	9404610
18	Chitrakadi vati	5 GM	15.8	3000	47400
19	Dashaanga lepa	50GM	41.3	22710	937923
20	Dashmool Bharad	1 KG	550	6902	3796100
21	Dashmoolarishta	200 ML	41.9	2400	100560
22	Dhatri loha	5 GM	19.3	239520	4622736
23	Ekangveer Rasa	5 GM	17.2	22230	382356
24	Erand Taila (Murchhit )	50 ML	24.8	38250	948600

25	Gandhak rasayan	5 GM	30	167640	5029200
26	Gokshuradi Guggulu	20 GM	39.3	333300	13098690
27	HARIDRA KHANADA	100 GM	41.3	11730	484449
28	Hignvashtaka churna	50 GM	64.3	69500	4468850
29	Jatyadi ghuta	50/100 ML	162	1485	240570
30	Jeerakadyarishta	200ML	56.7	2400	136080
31	Kaishor guggula	20 GM	44	22500	990000
32	Kamdhudha (amlapitta)	5 GM	23.8	114960	2736048
33	Kanchnara Guggulu	20 GM	37.4	38490	1439526
34	Kumari asava	200 ML	33.8	11100	375180
35	Kutajaghan Vati	5 GM	16	112560	1800960
36	Laghu malini Vasant	5 GM	17.6	52860	930336
37	Laghu Sutashekhara Rasa	5 GM	10.3	55260	569178
38	Lakshadi guguula	20 GM	47.2	7500	354000
39	Lasunadi vati	5 GM	18.8	22230	417924
40	Lavanabhaskar churna	50 GM	29.6	24700	731120
41	Lavangadi vati	5 GM	18.8	4500	84600
42	Mahamanjishthadi kwath churna	1 Kg	450	3242	1458900
43	NARAYAN OIL	50 ML	44	122460	5388240
44	Phalatrikadi kwath churna	100 GM	29.5	7500	221250
45	Punarnava Mandura	5 GM	12.6	76500	963900
46	Pushyanug churna	1 KG	7017	64	449088
47	Rajapravartani vati	5 GM	13	9810	127530
48	Rasnasaptak kwath churna	1 KG	350	3753	1313550
49	SAHACHARADI OIL	50 ML	31	130900	4057900
50	Sanjivani Vati	5 GM	10.1	76140	769014
51	Sanshamani vati	5 GM	9.6	191550	1838880
52	Saptamruta loha	5 GM	15.9	3000	47700
53	Sarivadi vati	5 GM	19.7	24700	486590
54	Shankha vati	5 GM	12.6	65790	828954
55	Shunthi Churna	1 kg	537	2708	1454196
56	Shwaskuthar	5 GM	18.8	56520	1062576
57	Sinhanad guggula	20 GM	21.1	93900	1981290
58	Sitopaladi Churna	1 kg	608	6516	3961728
59	Sutashekhara	5 GM	14.3	223920	3202056
60	Talisadi churna	1 kg	608	544	330752
61	Tpyadi loha	5 GM	20.1	16050	322605
62	Trayodashang guggula	20 GM	37	7500	277500
63	Tribhuvan kirti	5 GM	30.4	203700	6192480
64	Triphala churna	1 KG	288	8753	2520864
65	Triphala Guggulu	5 GM	39.5	127260	5026770
66	Varunadi kwath	100 GM	43.5	33540	1458990
67	Vasavaleha	100 GM	32.4	114960	3724704
68	Vat vidhvansana	5GM	11.1	38010	421911
69	Vishagarbha taila	50ML	25.8	84000	2167200

70	Yashtimadhu churna	1 KG	521	48	25008
71	Yogaraj Guggulu	20 GM	45.2	236410	10685732
					<b>152424376</b>

परिशिष्ट-ब					
Unani Medicine List					
Sr. No.	Name of Medicine	Packing	Rate (In Rs.)	Total Qty.	Total Amt. (In Rs.)
1	Arq-e-Badiyan	200 ml	15.3	24450	374085
2	Arq-e-Kasni	200 ml	13.8	48900	674820
3	Habb-e-Asgand	1000 Pills	273.1	1630	445153
4	Habb-e-Azaraqi	30 Pills	10.6	16300	172780
5	Habb-e-Bawaseer Amya	1000Pills	168.3	1141	192030.3
6	Habb-e-Bawaseer Damiya	1000 Pills	911.4	326	297116.4
7	Habb-e-Hindi Zeeqi	1000 Pills	296.4	815	241566
8	Habb-e-Kabid Naushadri	30 Pills	16.6	48900	811740
9	Sharbat Bazruri Motidil	200ml	64.3	32600	2096180
10	Habb-e-Muqil	30 Pills	20.5	48900	1002450
11	Habb-e-Mussafi-e-Khoon	30 Pills	11.4	117360	1337904
12	Habb-e-Raal	1000 Pills	189	1141	215649
13	Habb-e-Rasaut	1000Pills	215.4	1141	245771.4
14	Habb-e-Shifa	30 Pills	9.5	117360	1114920
15	Habb-e-Suranjan	1000 Pills	463.8	3423	1587587.4
16	Habb-e-Surfa	30 Pills	51.5	32600	1678900
17	Habb-e-Tankar	30 Pills	15.5	48900	757950
18	Habb-e-Tursh Mushtahi	30 Pills	24.9	48900	1217610
19	Qurs-e-Anjbar	1000 Pills	355	489	173595
20	Safoof Mushil	50grm	55.9	24450	1366755
21	Qurs-e-Habis	1000Pills	219	1630	356970
22	Qurs-e-Ziabetes Khas	1000 Pills	240	652	156480
23	Kushta-e-Faulad	10 gms	14.6	47270	690142
24	Kushta-e-Gaodanti	10 gms	10.3	81500	839450
25	Kushta-e-Hajrul-Yahood	10 gms	22.6	32600	736760
26	Itrifal-e-Kishneezi	100 gms	22.9	45640	1045156
27	Itrifal-e-Shahtra	100 gms	40.5	48900	1980450
28	Itrifal-e-Ustukhuddoos	100 gms	26.7	32600	870420
29	Jawarish-e-Amla Sada	100 gms	25.4	48900	1242060
30	Safoof Hazim	50gms	28.4	32600	925840
31	Jawarish-e-Kamooni	100 gms	36	32600	1173600
32	Jawarish-e-Shahi	100 gms	29.2	48900	1427880

33	Khamira Abresham Sada	60 gms	60.2	8150	490630
34	KhamiraGaozaban Sada	60 gms	25.5	48900	1246950
35	Laoq-e-Khiyarshambar	100 gms	24.6	48900	1202940
36	Laoq-e-Sapistan	100 gms	28.8	48900	1408320
37	Marham Gulabi	50 gms	80.8	8150	658520
38	Marham -e-Kafoori	50 gms	33.8	81500	2754700
39	Marham -e-Quba	50 gms	54.9	58680	3221532
40	Majoon-e-Arad Khurma	100 gms	34	32600	1108400
41	Majoon-e-chobchini	100 gms	87.2	16300	1421360
42	Majoon-e-Flasifa	100 gms	49.5	8150	403425
43	Majoon-e-Hajr-ul-Yahood	100 gms	29.2	32600	951920
44	Majoon-e-Kundur	100 gms	75.2	16300	1225760
45	Majoon-e-Masik-ul-Baul	100 gms	39.7	16300	647110
46	Majoon-e-Supari Pak	100 gms	87.3	8150	711495
47	Majoon-e-Ushba	100 gms	30	16300	489000
48	Raughan-e-Aamla	50 ml	23.1	48900	1129590
49	Sharbate Deenar	200ml	66.6	24450	1628370
50	Roghane Babuna Sada	50 ml	25	81500	2037500
51	Sharbate Zufa murakkab	200ml	58	39935	2316230
52	Sharbate Unnab	200ml	40.4	16300	658520
53	Sharbate Anjbar	200ml	32.7	16300	533010
54	Tiryaq Nazla	100gm	39.7	32600	1294220
					<b>54989272.5</b>

परिशिष्ट-क						
Homoeopathy Medicine List						
Sr. No.	Name of the Medicine	Potency	Packing	Rate (In Rs.)	Total Qty.	Total Amt. (In Rs.)
1	Aconitum Napellus	30	30 ml	30	181	5430
2	Aconitum Napellus	200	30 ml	32	369	11808
3	Aconitum Napellus	1M	30 ml	42	137	5754
4	Aesculus Hippocastanum	30	30 ml	30	174	5220
5	Aesculus Hippocastanum	200	30 ml	32	196	6272
6	Agaricus Muscarius	200	30 ml	32	166	5312
7	Allium Cepa	200	30 ml	32	356	11392
8	Aloe Socotrina	200	30 ml	32	245	7840
9	Alumina	200	30 ml	32	221	7072
10	Ammonium Carbonicum	200	30 ml	32	169	5408
11	Anacardium Orientale	200	30 ml	32	152	4864
12	Antimonium Crudum	30	30 ml	30	244	7320
13	Antimonium Crudum	200	30 ml	32	293	9376
14	Antimonium Tartaricum	30	30 ml	30	211	6330
15	Antimonium Tartaricum	200	30 ml	32	302	9664
16	Antimonium Tartaricum	1M	30 ml	42	148	6216

17	Apis mellifica	30	30 ml	30	216	6480
18	Apis mellifica	200	30 ml	32	371	11872
19	Argentum Nitricum	200	30 ml	32	197	6304
20	Arnica Montana	200	30 ml	32	314	10048
21	Arnica Montana	1M	30 ml	42	187	7854
22	Arsenicum Album	30	30 ml	30	376	11280
23	Arsenicum Album	200	30 ml	32	397	12704
24	Arsenicum Album	1M	30 ml	42	197	8274
25	Arsenicum iodatum	30	30 ml	30	155	4650
26	Arsenicum iodatum	200	30 ml	32	148	4736
27	Abies nigra	30	30 ml	30	161	4830
28	Aurum metallum	200	30 ml	32	161	5152
29	Bacillium	200	30 ml	32	198	6336
30	Bacillium	1M	30 ml	42	178	7476
31	Baptisia tinctoria	Q	30 ml	60	2775	166500
32	Baptisia tinctoria	200	30 ml	32	213	6816
33	Baryta carbonicum	200	30 ml	32	208	6656
34	Belladonna	30	30 ml	30	362	10860
35	Belladonna	200	30 ml	32	423	13536
36	Belladonna	1M	30 ml	42	265	11130
37	Bellis perennis	30	30 ml	30	171	5130
38	Benzzoic acid	200	30 ml	32	203	6496
39	Berberis vulgaris	Q	30 ml	53	9260	490780
40	Berberis vulgaris	30	30 ml	30	260	7800
41	Berberis vulgaris	200	30 ml	32	362	11584
42	Blatta orientalis	Q	30 ml	53	2580	136740
43	Blatta orientalis	30	30 ml	30	177	5310
44	Borax	200	30 ml	32	216	6912
45	Bryonia alba	30	30 ml	30	401	12030
46	Bryonia alba	200	30 ml	32	446	14272
47	Bryonia alba	1M	30 ml	42	234	9828
48	Carbo vegetabilis	30	30 ml	30	369	11070
49	Carbo vegetabilis	200	30 ml	32	387	12384
50	Cactus grandiflorus	Q	30 ml	53	2775	147075
51	Calcarea carbonica	200	30 ml	32	362	11584
52	Calcarea fluorica	30	30 ml	30	285	8550
53	Calcarea fluorica	200	30 ml	32	316	10112
54	Calcarea phosphoricum	200	30 ml	32	401	12832
55	Calendula officinalis	Q	30 ml	53	2640	139920
56	Cantharis	Q	30 ml	60	2700	162000
57	Cantharis	200	30 ml	32	294	9408
58	Capsicum	200	30 ml	32	179	5728
59	Cardus marianus	Q	30 ml	53	3535	187355
60	Cardus marianus	200	30 ml	32	154	4928
61	Carcinosinum	200	30 ml	32	150	4800
62	Caulophyllum	30	30 ml	30	171	5130
63	Caulophyllum	200	30 ml	32	173	5536

64	Causticum	30	30 ml	30	240	7200
65	Causticum	200	30 ml	32	363	11616
66	Causticum	1M	30 ml	42	197	8274
67	Cedron	30	30 ml	30	160	4800
68	Cephalandra indica	Q	30 ml	53	3640	192920
69	Chamomilla	30	30 ml	30	197	5910
70	Chamomilla	200	30 ml	32	284	9088
71	Chelidonium majus	Q	30 ml	53	3745	198485
72	Chelidonium majus	30	30 ml	30	212	6360
73	China officinalis	Q	30 ml	53	4625	245125
74	China officinalis	30	30 ml	30	238	7140
75	China officinalis	200	30 ml	32	339	10848
76	Chininum arsenicosum	30	30 ml	30	135	4050
77	Chininum sulphuricum	30	30 ml	30	105	3150
78	Cicuta virosa	200	30 ml	32	171	5472
79	Cina	30	30 ml	30	234	7020
80	Cina	200	30 ml	32	290	9280
81	Cocculus indicus	200	30 ml	32	195	6240
82	Coffea cruda	200	30 ml	32	171	5472
83	Colchicum autumnale	200	30 ml	32	151	4832
84	Collinsonia canadensis	200	30 ml	32	233	7456
85	Conium maaiculatum	200	30 ml	32	226	7232
86	Colocynthis	200	30 ml	32	297	9504
87	Colocynthis	1M	30 ml	42	145	6090
88	Crataegus	Q	30 ml	53	3595	190535
89	Condurango	Q	30 ml	60	365	21900
90	Dioscorea villosa	200	30 ml	32	159	5088
91	Drosera rotundifolia	200	30 ml	32	241	7712
92	Dulcamara	200	30 ml	32	268	8576
93	Echinacea angustifolia	Q	30 ml	60	3648	218880
94	Echinacea angustifolia	30	30 ml	30	237	7110
95	Eupatorium perfoliatum	200	30 ml	32	287	9184
96	Euphrasia officinalis	200	30 ml	32	208	6656
97	Ecl serum	30	30 ml	30	133	3990
98	Ferrum metallicum	200	30 ml	32	253	8096
99	Fluoricum acidum	200	30 ml	32	198	6336
100	Formica rufa	200	30 ml	32	160	5120
101	Ficus religiosa	Q	30 ml	53	1855	98315
102	Gelsemium sempervirens	200	30 ml	32	314	10048
103	Gentiana chirata	Q	30 ml	53	1746	92538
104	Glonoine	200	30 ml	32	235	7520
105	Graphitess	30	30 ml	30	293	8790
106	Graphitess	200	30 ml	32	347	11104
107	Graphitess	1M	30 ml	42	152	6384
108	Guaiacum	30	30 ml	30	160	4800
109	Gun powder	3 X	30 ml	30	190	5700
110	Hamamelis virginica	200	30 ml	32	243	7776

111	Hepar sulphuris calcareum	30	30 ml	30	301	9030
112	Hepar sulphuris calcareum	200	30 ml	32	282	9024
113	Hepar sulphuris calcareum	1M	30 ml	42	168	7056
114	Hippozaaeninum	6	30 ml	30	0	0
115	Hydrastis canadensis	Q	30 ml	60	2705	162300
116	Hypericum perforatum	1M	30 ml	42	154	6468
117	Ignatia amara	200	30 ml	32	217	6944
118	Ignatia amara	1M	30 ml	42	147	6174
119	Iodium	200	30 ml	32	182	5824
120	Ipecacuanha	30	30 ml	30	218	6540
121	Ipecacuanha	200	30 ml	32	238	7616
122	Iris versicolor	200	30 ml	32	123	3936
123	Janosia asoka	Q	30 ml	53	2700	143100
124	Justicia adhatoda	Q	30 ml	53	1850	98050
125	kali bichromicum	200	30 ml	32	240	7680
126	Kali carbinicum	200	30 ml	32	264	8448
127	Kali muriaticum	200	30 ml	32	169	5408
128	Kali sulphuricum	30	30 ml	30	172	5160
129	Kreosotum	200	30 ml	32	208	6656
130	Lachesis	200	30 ml	32	237	7584
131	Ledum palustre	30	30 ml	30	211	6330
132	lycopodium clavatum	30	30 ml	30	261	7830
133	lycopodium clavatum	200	30 ml	32	319	10208
134	lycopodium clavatum	1M	30 ml	42	167	7014
135	Magnesium carbonicum	200	30 ml	32	180	5760
136	Magnesium phosphoricum	200	30 ml	32	225	7200
137	Medorrhinum	200	30 ml	32	202	6464
138	Mercurius corrosivus	30	30 ml	30	185	5550
139	Mercurius solubilis	30	30 ml	30	339	10170
140	Mezereum	200	30 ml	32	218	6976
141	Naja tripudians	30	30 ml	30	130	3900
142	Natrum carbonicum	200	30 ml	32	203	6496
143	Natrum muriaticum	30	30 ml	30	345	10350
144	Natrum muriaticum	200	30 ml	32	364	11648
145	Natrum sulphuricum	30	30 ml	30	209	6270
146	Natrum sulphuricum	200	30 ml	32	224	7168
147	Nitric acid	200	30 ml	32	260	8320
148	Nux moschata	200	30 ml	32	145	4640
149	Nux vomica	30	30 ml	30	407	12210
150	Nux vomica	200	30 ml	32	442	14144
151	Nux vomica	1M	30 ml	42	230	9660
152	Opium	200	30 ml	32	191	6112
153	Passiflora incarnata	Q	30 ml	53	1855	98315
154	Petroleum	30	30 ml	50	232	11600
155	Petroleum	200	30 ml	32	278	8896
156	Petroleum	1M	30 ml	42	142	5964
157	Phosphoric acid	200	30 ml	32	196	6272



158	Phosphorus	30	30 ml	30	212	6360
159	Phosphorus	200	30 ml	32	221	7072
160	Phosphorus	1M	30 ml	42	145	6090
161	Plantago major	Q	30 ml	53	1796	95188
162	Platinum metallicum	200	30 ml	32	171	5472
163	Podophyllum peltatum	30	30 ml	30	241	7230
164	Podophyllum peltatum	200	30 ml	32	255	8160
165	Psorinum	200	30 ml	32	200	6400
166	Pulsutilla migricans	30	30 ml	30	323	9690
167	Pulsutilla migricans	200	30 ml	32	354	11328
168	Pulsutilla migricans	1M	30 ml	42	215	9030
169	Pyrogenium	200	30 ml	32	177	5664
170	Ratanhia	200	30 ml	32	195	6240
171	Rauwolfia serpentina	Q	30 ml	53	8220	435660
172	Rhus toxicodendron	30	30 ml	30	442	13260
173	Rhus toxicodendron	200	30 ml	32	483	15456
174	Rhus toxicodendron	1M	30 ml	42	311	13062
175	Ruta graveolens	30	30 ml	30	296	8880
176	Ruta graveolens	200	30 ml	32	309	9888
177	Sabal serrulata	Q	30 ml	60	1851	111060
178	Sabal serrulata	30	30 ml	30	163	4890
179	Sabina	200	30 ml	32	168	5376
180	Sarsaparilla	Q	30 ml	60	8835	530100
181	Sarsaparilla	200	30 ml	32	288	9216
182	Secale cornutum	30	30 ml	30	153	4590
183	Secale cornutum	200		32	145	4640
184	Selenium	200	30 ml	32	152	4864
185	Sepia	30	30 ml	30	290	8700
186	Sepia	200	30 ml	32	302	9664
187	Silicea	30	30 ml	30	324	9720
188	Silicea	200	30 ml	32	301	9632
189	Spigelia	200	30 ml	32	165	5280
190	Spongia	200	30 ml	32	214	6848
191	Stannum metallicum	200	30 ml	32	145	4640
192	Staphysagria	200	30 ml	32	195	6240
193	Sticta pulmonaria	30	30 ml	30	182	5460
194	Stramonium	200	30 ml	32	180	5760
195	Sulphur	30	30 ml	30	359	10770
196	Sulphur	200	30 ml	32	385	12320
197	Sulphur	1M	30 ml	42	202	8484
198	Syphilinum	200	30 ml	32	191	6112
199	Syzygium jambolanum	Q	30 ml	53	9260	490780
200	Tellurium	30	30 ml	30	172	5160
201	Terebinthina	30	30 ml	30	136	4080
202	Terminalia arjuna	Q	30 ml	53	2715	143895
203	Teucrium marum	30	30 ml	30	132	3960
204	Thuja occidentalis	30	30 ml	30	339	10170

205	Thuja occidentalis	200	30 ml	32	346	11072
206	Thuja occidentalis	1M	30 ml	42	219	9198
207	Thyroidinum	3X	30 ml	30	371	11130
208	Thyroidinum	200	30 ml	32	193	6176
209	Thyroidinum	1M	30 ml	42	151	6342
210	Trillium pendulum	Q	30 ml	60	851	51060
211	Tuberculinum bovinum	1M	30 ml	42	156	6552
212	Uranium nitricum	30	30 ml	30	147	4410
213	Urtica urens	6C	30 ml	30	204	6120
214	Urtica urens	30	30 ml	30	256	7680
215	Vanadium	6	30 ml	30	134	4020
216	Zinicum metallicum	200	30 ml	32	194	6208
217	Aesculus hippocastanum		10 gm	30	5560	166800
218	Arnica montana		10 gm	30	9210	276300
219	Berberis aquifolium		10 gm	30	12075	362250
220	Calendula officinalis		10 gm	30	7630	228900
221	Canntharis		10 gm	30	3820	114600
222	Hamamelis virginica		10 gm	30	3800	114000
223	Ledum palustre		10 gm	30	7500	225000
224	Petroleum		10 gm	30	9350	280500
225	Rhus toxicoden Dron		10 gm	30	11280	338400
226	Calcarea phosphorica	6X	500gm	310	668	207080
227	Calcarea sulphurica	6X	500gm	310	192	59520
228	Ferrum phosphoricum	6X	500gm	310	531	164610
229	Kali muriaticum	6X	500gm	310	186	57660
230	Kali sulphuricum	6X	500gm	310	186	57660
231	Kali phosphoricum	6X	500gm	310	355	110050
232	Magnesium phosphoricum	6X	500gm	310	365	113150
233	Magnesium sulphuricum	6X	500gm	310	185	57350
234	Natrum muriaticum	6X	500gm	310	188	58280
235	Natrum phosphoricum	6X	500gm	310	365	113150
236	Natrum sulphuricum	6X	500gm	310	363	112530
237	Silicea	6X	500gm	310	187	57970
238	Cineraria eye drops		15 ml	50	5490	274500
239	Euphrasiaeye drops		15 ml	50	5640	282000
240	Mullein oil ear drops		15 ml	50	7475	373750
241	Globules 30 no		500gm	80	13160	1052800
242	Bottle 1 drum		144 phial	90	15040	1353600
243	Bottle 2 drum		144 phial	100	6725	672500
	<b>Total</b>					<b>13775672</b>

अटी :-

- सदर आयुष औषधी या बाबींची आवश्यकता / मागणी याची शहानिशा / खातरजमा करण्यात यावी. त्यानंतरच सदर बाबींच्या खरेदीची प्रक्रिया राबविण्यात यावी.

- २) सदरहू आवश्यक औषधे व औषधी साहित्य या बाबींचे विनिर्देश व केंद्रीय आयुष मंत्रालयाने प्रसिध्द केलेल्या अत्यावश्यक औषध सूचीमधीलच (Essentials Drugs List) असतील याची खबरदारी घेण्यात यावी. तसेच ते गरजेनुसार व अद्ययावत असल्याची खातरजमा करण्यात यावी. खरेदी करावयाच्या बाबींचे तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) संबंधित तज्ञांनी (तांत्रिक समिती / अधिकारी) यांनी मान्य केलेल्या विनिर्देशानुसार असावेत. तसेच, सदर तांत्रिक विनिर्देश (Technical specification) हे कोणत्याही विशिष्ट कंपनीला फायदा होईल अशा रितीने तयार केलेले नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी. त्यानंतरच याबाबींची खरेदी करण्यात यावी.
- ३) प्रस्तुत प्रकरणी आयुष मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. Z-२८०१५/३२/२०१६-H & D Cell, दिनांक २२.०८.२०१९ व सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्र.आयुष-०४१८/प्र.क्र.२२५/आरोग्य-७, दिनांक १९.०३.२०१९ अन्वये राष्ट्रीय आयुष अभियान/ केंद्र शासनांतर्गत आयुर्वेदिक, युनानी व होमिओपॅथीक औषधी खरेदी करण्यासाठी जारी करण्यात आलेल्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब करून प्रस्तावित खरेदी करण्यात यावी.
- ४) प्रशासकीय मान्यता देताना प्रस्तावित खरेदीचे दर हे अंदाजित आहेत. त्यामुळे खरेदी प्रक्रियेअंती निश्चित करण्यात आलेला दर हा बाजार भावापेक्षा कमी असल्याबाबत आणि संबंधित पुरवठादाराने या बाबीचा इतर ठिकाणी ज्या दराने पुरवठा केला आहे, त्या दरापेक्षा जास्त नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी. तसेच सदर खरेदी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना पत्र दि.०२.०१.२०१९, दि.२६.०३.२०१९ व दि.२२.०८.२०१९ व सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय दि.१९.०३.२०१९ मधील तरतुदींच्या अधीन राहून खरेदी करण्यात यावी.
- ५) खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींची पुरवठापूर्व / पुरवठानंतर नमुना तपासणी (pre/Post dispatch random sample inspection) करून उचित व योग्य विनिर्देश (specification) असलेल्या वस्तुंचीच खरेदी करण्यात येईल, याची खात्री करण्यात यावी.
- ६) खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींचा पुरवठा झाल्यानंतर त्यांची साठवणूक व वितरण (storage & distribution) करणे तसेच, पुरवठा साखळी व्यवस्थापन (Supply chain management) आणि वस्तुसूची व्यवस्थापन (Inventory Management) योग्य पद्धतीने करून सदर बाबी विनावापर पडून राहणार नाहीत व त्यांचा विहित मुदतीत वापर होईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.
- ७) सदरहू खरेदीसाठी होणारा खर्च राष्ट्रीय आयुष अभियानाच्या वार्षिक अंमलबजावणी कृती आराखडा सन २०१४-१५ व २०१७-१८ या आर्थिक वर्षाच्या सदरहू बाबीकरीता उपलब्ध असलेल्या रक्कम रु.२२१२.४८ लक्ष इतक्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.
- ८) तसेच, या बाबींच्या खरेदी द्विरुक्ती (Duplication) होणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी. याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी कार्यक्रम प्रमुखांची राहिल.
- ९) संपूर्ण खरेदी प्रक्रिया राबविताना केंद्रीय दक्षता आयोगाच्या मार्गदर्शक सूचनांचे (CVC Guidelines) तंतोतंत पालन करण्यात यावे.

१०) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/भाग-२/२०१३/विनियम, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ सोबतच्या परिशिष्टातील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला उपविभाग-दोन मधील अ.क्र.४ नियम क्र.७ समोरील स्तंभ क्र.६ येथील अटींची पूर्तता करण्यात यावी.

११) खरेदी प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर खरेदी समितीच्या मान्यतेनंतरच पुरवठा आदेश निर्गमित करण्यात यावेत.

१२) खरेदी प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर खरेदी समितीच्या मान्यतेनंतरच पुरवठा आदेश निर्गमित करण्यात यावेत. सदर प्रकरणी सार्वजनिक आरोग्य विभाग शासन निर्णय क्र.खरेदी -२०१६/प्र.क.२४०/आरोग्य-८, दिनांक २६ जुलै, २०१७ च्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

उपरोक्त अनुक्रमांक १ ते १२ येथे नमूद अटींची पूर्तता करण्याची व खरेदी नियमानुसार व आवश्यकते प्रमाणे आहे हे सुनिश्चित करण्याची संपूर्ण जबाबदारी आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई, संचालक (आरोग्य सेवा), आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई, सहसंचालक, आरोग्य सेवा (खरेदी कक्ष), आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई व कार्यक्रम प्रमुख यांची राहिल.

शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/१३/विनियम, भाग-२, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ मधील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ भाग-पहिला उपविभाग-दोन मधील अनु क्रमांक ४, नियम क्र. ७ अन्वये अवजारे, किरकोळ साधन सामग्री आणि उपक्रम संच विकत घेण्यास मंजूरी देण्यासाठी प्रशासनिक विभागास पूर्ण अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत त्यानुसार सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक 201911271233032017 असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(मिलिंद कुळकर्णी)  
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१) आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.

- २) संचालक, आरोग्य सेवा, आरोग्य संचालनालय, मुंबई.
- ३) अतिरिक्त संचालक (आरोग्य सेवा), राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय, पुणे.
- ४) सर्व सह संचालक (आरोग्य सेवा संचालनालया मार्फत)
- ५) सर्व सहसचिव/उपसचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग.
- ६) उप संचालक, सर्व मंडळ कार्यालये.
- ७) सर्व जिल्हा शल्य चिकित्सक (FWB मार्फत)
- ८) सर्व जिल्हा आरोग्य अधिकारी (FWB मार्फत)
- ९) निवडनस्ती (आरोग्य-७)